

ΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΙΛΟ ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΗΝ ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΣ ΕΠΕΤΕΙΟΥ

Πούντα Δε Βάκας, 4 Μαΐου 1999

Αγαπημένοι φίλοι,

είμαστε και πάλι εδώ! Είμαστε εδώ σ' αυτόν τον εορτασμό περιστοιχισμένοι από κάποιους λίγους φίλους που υπήρξαν παρόντες από την απαρχή των δραστηριοτήτων μας και, επίσης, είμαστε συντροφιά με άλλους που από μια πιο πρόσφατη χρονική στιγμή μάς συνοδεύουν σ' αυτό το δύσκολο έργο του εξανθρωπισμού σε έναν κόσμο που, κινούμενος σε κατεύθυνση αντίθετη από τις δικές μας προσβλέψεις, απανθρωπίζεται μέρα με τη μέρα.

Απ' την άλλη μεριά και δεδομένου ότι κάποιοι από τους παρευρισκόμενους δεν έχουν μια επαρκή άποψη των εργασιών και των ιδεών μας, πιστεύουμε ότι είναι καθ' όλα σωστό να αναπτύξουμε για εκείνους κάποια σημεία που, μολονότι υπερβολικά απλοποιημένα, μπορούν να τους δώσουν κατά προσέγγιση μια εικόνα των γεγονότων που αποτέλεσαν την αφετηρία αυτού του ρεύματος σκέψης και δράσης, το οποίο εκφράστηκε δημόσια και για πρώτη φορά σε αυτήν εδώ την απομονωμένη τοποθεσία πριν από τριάντα χρόνια.

Ήταν η δεκαετία του 60. Είχε από καιρό περάσει η βαρβαρότητα του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου και σε κάποια μέρη συνέβαινε μια μεγάλη διαδικασία οικονομικής ανοικοδόμησης και κοινωνικής αναδιάταξης... ωστόσο, οι πολεμικές συρράξεις συνεχίζονταν, η πείνα και οι ανισότητες εξαπλώνονταν σε ευρείες γεωγραφικές ζώνες και η ικανότητα μαζικής καταστροφής αυξανόταν χωρίς φρένο. Ο κόσμος είχε γίνει διπολικός και στα δύο μπλοκ διακηρυσσόταν ότι ο εξοπλισμός ήταν απαραίτητος για να αποφευχθεί η επίθεση του αντιπάλου... Όντας έτσι τα πράγματα, η υδρόγειος χωρίστηκε σε ιδεολογίες που ήταν σε θέση να δρουν ως όργανα κυριαρχίας αλλά που δεν ήταν σε συνθήκη να κατανοήσουν την ιστορική στιγμή στην οποία βρίσκονταν και πολύ λιγότερο να κατανοήσουν τη διαδικασία προς την οποία παρασύρονταν. Η πολιτισμική κρίση που άρχισε να εκδηλώνεται εκείνη την εποχή δεν ήταν, ωστόσο, ένα πρωτότυπο φαινόμενο αλλά η απλή συνέχιση και επιδείνωση των ίδιων παραγόντων που είχαν συνεισφέρει στη γένεση των θηριωδιών και των παγκόσμιων καταστροφών. Είναι μέσα σ' αυτό το κλίμα της γενικής κακουχίας που εισβάλλουν τα νεανικά φαινόμενα εκείνης της εποχής, ανάμεσα στα οποία μπορούμε να συμπεριλάβουμε και μια μικρή ομάδα που ξεκινά απ' αυτήν τη γεωγραφική περιοχή κι αρχίζει να επεκτείνεται σε ολοένα και πιο μακρινά σημεία. Αυτή η ομάδα δεν μπορεί να εκφραστεί ελεύθερα επειδή ήδη την εποχή εκείνη οι δικτατορίες αρχίζουν να διαδέχονται η μια την άλλη κι όταν η στρατευμένη δραστηριότητα των μελών της τα οδηγεί στην ανάγκη να επικοινωνήσουν τις προτάσεις τους σε πιο πολυάριθμα σύνολα, αρχίζει να

ξεσπά η σύγκρουση που στη συνέχεια οδηγεί στη φυλακή και την εξορία τόσους νέους τους οποίους θα θέλαμε να θυμηθούμε αυτήν τη στιγμή: γενναίους νέους από τη Χιλή και την Αργεντινή που κατέληξαν να αναπτύσσουν στην εξορία αυτό το κίνημα που γεννιόταν. Θέλουμε επίσης να θυμηθούμε ιδιαίτερα τα πρώτα μέλη της Ισπανίας, της Ιταλίας και των Ηνωμένων Πολιτειών που υποδέχτηκαν αλληλέγγυα τους εξόριστους εκείνης της εποχής. Σήμερα είναι παρόντες αρκετοί απ' αυτούς τους παλιούς φίλους που συνεχίζουν να τους ενώνουν τόσες κοινές εμπειρίες... Για όλους αυτούς, ο θερμός μας χαιρετισμός.

Ας συνεχίσουμε, όμως, τη διήγησή μας. Τη δεκαετία του '70 αρχίζει να διαρθρώνεται η οργάνωση της Κοινότητας για την Ανθρώπινη Εξέλιξη... πρόκειται για τη συγκρότηση μιας κοινωνικής και πολιτιστικής ομάδας που με το πέρασμα των χρόνων θα αναγνωριζόταν από τα Ηνωμένα Έθνη. Τον καιρό εκείνο καθορίζονται ήδη πιο συγκεκριμένες παράμετροι της διδασκαλίας και θεμελιώνονται τα χαρακτηριστικά αυτού του νέου τύπου κινήματος που δεν μπορεί πλέον να συγχέεται με τον αυθορμητισμό άλλων ομάδων, που εκείνη την εποχή βρίσκονταν σε εμφανή παρακμή και αποσύνθεση. Με αφετηρία την Κοινότητα για την Ανθρώπινη Εξέλιξη (τον οργανισμό αυτόν που το λογότυπό του μπορεί να τον δει κανείς σαν ένα τρίγωνο εγγεγραμμένο μέσα σ' έναν κύκλο), αρχίζει να αναπτύσσεται ένα πολυάριθμο σύνολο πολιτιστικών συλλόγων, συνοικιακών κοινωνικών οργανώσεων και ομάδων βάσης. Έτσι αρχίζει να παίρνει μορφή αυτό το Ανθρωπιστικό Κίνημα που εξαπλώνεται μέσα από διαφορετικές εκφράσεις, από τις αποστολές αλφαριθμητισμού σε χώρες της Καραϊβικής και της Αφρικής μέχρι την εργασία για τη δημόσια υγεία στην οποία δραστηριοποιούνται γιατροί, επαγγελματίες του παραϊατρικού κλάδου και συνεργάτες, με πολλούς περιορισμούς αλλά με υψηλό πνεύμα, σε διάφορα σημεία του κόσμου. Από αυτό το Ανθρωπιστικό Κίνημα, τόσο διαφοροποιημένο στις κοινωνικές και πολιτιστικές του δραστηριότητες, προέρχονται επίσης πολιτικά κόμματα που αρχίζουν να διαρθρώνονται μόλις στη δεκαετία του '80. Και ήδη τη δεκαετία του '90 το κίνημα φτάνει πλέον στην πλήρη εννοιολογική του ωρίμανση, προσδιορίζεται ως Οικουμενικός Ανθρωπισμός ή Νέος Ανθρωπισμός και διαφοροποιείται ξεκάθαρα από τους παλιούς ανθρωπισμούς με τους οποίους δεν έχει οργανική ούτε ιδεολογική σχέση. Σε τούτη τη χρονιά που διανύουμε πρόκειται να κάνουμε μια πλήρη εκτίμηση όλων των πεπραγμένων από τα πρώτα βήματα και σκοπεύουμε να σχεδιάσουμε τη στρατηγική μας για τον ερχόμενο αιώνα.

Για να ολοκληρώσουμε το επεξηγηματικό μας πλαίσιο, θα λέγαμε πως αυτό που τελικά καθορίζει αυτό το κίνημα δεν είναι μια καθορισμένη πολιτική δράση, μια κοινωνική δράση ή μια πολιτιστική δραστηριότητα, αλλά ένα σύνολο ιδεών κι ένας τρόπος συμπεριφοράς.

Απλοποιώντας όσο περισσότερο μπορούμε τις πιο γενικές προτάσεις αυτού του κινήματος θα μπορούσαμε να πούμε ότι προάγει πρωταρχικά την τοποθέτηση του ανθρώπινου όντος ως κεντρική αξία και μέλημα, έτσι ώστε

τίποτα να μην είναι πάνω από το ανθρώπινο ον και κανένα ανθρώπινο ον πάνω από άλλο. Κατά δεύτερον, βεβαιώνει την ισότητα όλων των ανθρώπων και, γι' αυτό το λόγο, εργάζεται για το ξεπέραςμα των απλά στους τύπους ίσων δικαιωμάτων ενώπιον του νόμου για να προχωρήσει προς έναν κόσμο ίσων ευκαιριών για όλους. Τρίτον, αναγνωρίζει την ατομική και πολιτισμική διαφορετικότητα και, γι' αυτόν το λόγο, στηρίζει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε λαού καταδικάζοντας κάθε διάκριση που πραγματοποιείται εξαιτίας οικονομικών, φυλετικών, εθνικών και πολιτισμικών διαφορών. Τέταρτον, ενθαρρύνει κάθε τάση για την εξέλιξη της γνώσης πέρα από τους περιορισμούς που επιβάλλονται στη σκέψη από προκαταλήψεις που έχουν γίνει αποδεκτές ως απόλυτες και αμετάβλητες αλήθειες. Πέμπτον, βεβαιώνει την ελευθερία ιδεών και πεπιοθήσεων και, τέλος, αποκηρύσσει κάθε μορφή βίας κατανοώντας πως η φυσική βία δεν είναι ο μοναδικός παράγοντας βίας αλλά ότι και η οικονομική βία, η φυλετική βία, η θρησκευτική βία, η ηθική και η ψυχολογική βία είναι καθημερινές περιπτώσεις ριζωμένες σε όλες τις περιοχές του πλανήτη..

Αυτές οι προτάσεις, της θεώρησης του ανθρώπινου όντος ως κεντρική αξία, της προάσπισης της ισότητας ευκαιριών για όλους, της αναγνώρισης της διαφορετικότητας εναντιωνόμενοι σε κάθε διάκριση, της προώθησης της ελευθερίας της σκέψης και της μάχης ενάντια σε κάθε μορφή βίας χαρακτηρίζουν τη σκέψη μας και τη δράση μας ως γενικότερες απόψεις. Ταυτόχρονα, οι προτάσεις αυτές διαμορφώνουν τελικά ένα στυλ ζωής και ένα τρόπο συσχέτισης ύψιστης ηθικής αξίας, η οποία μπορεί να εκφραστεί σε αυτήν τη φράση: «να φέρεσαι στους άλλους όπως θέλεις να σου φέρονται!»

Τέλος, πρέπει να επισημάνουμε ως καθοριστικό παράγοντα της συμπεριφοράς μας τη συμμετοχή σε όλα τα πεδία με σκοπό να προωθήσουμε τις προαναφερθείσες προτάσεις. Η συμμετοχή στο πολιτισμικό, το κοινωνικό και το πολιτικό πεδίο με τη μέγιστη δυνατή ενέργεια και επιμονή που διαθέτουμε δεν είναι απλώς μια σύσταση του κινήματός μας αλλά μετουσιώνεται σε μια ανάγκη γι' αυτήν την κρίσιμη εποχή στην οποία ζούμε. Το επιχείρημα πως όλα βρίσκονται στα χέρια ενός συστήματος απεριόριστα ισχυρού και βίαιου, πως η επιτυχία ανήκει στους διεφθαρμένους και τους ανίκανους πρέπει, αντί να αποτελεί λόγο αποδοχής της συνθήκης μας ως ταπεινωμένων και υποταγμένων υπάρξεων, να γίνει το θεμελιώδες ερέθισμα για να αλλάξουμε την κατάσταση των δημοσίων πραγμάτων.

Απ' την άλλη μεριά, επισημαίνουμε επίσης τη διάσταση του αυστηρά προσωπικού και του διαπροσωπικού που, αν και καταχωρούνται εντός του κοινωνικού πλαισίου, συνιστούν τον πυρήνα της ύπαρξής μας. Οι προσωπικές σχέσεις, υποβαθμισμένες στο μέγιστο τη σημερινή εποχή, δείχνουν την αύξηση μιας υπόκωφης βίας, στην οποία το εσύ και το εμείς εξαφανίζονται κι όπου το άτομο, βυθισμένο στη μοναξιά και την παραζάλη, δεν μπορεί πια να βρει διεξόδους. Οφείλουμε να επαναβεβαιώσουμε σ' αυτό το σημείο ότι κάθε ανθρώπινο ον έχει δικαίωμα να αναρωτιέται για το νόημα της ζωής, για την

αγάπη, για τη φιλία... για όλα εκείνα που έχουν να κάνουν με την ποίηση και το μεγαλείο της ανθρώπινης ύπαρξης και που ένας βλακώδης και μικροπρεπής, υλιστικός πολιτισμός προσπαθεί να υποβιβάσει, συμπαρασύροντας τα πάντα προς τις αντιαξίες και την αποσύνθεση.

Και σ' αυτήν την κατάσταση που μας συμβαίνει να ζούμε, αναγνωρίζουμε τον προσωρινό θρίαμβο του πολιτισμού του αντιανθρωπισμού και δηλώνουμε την αποτυχία των ιδανικών μας που δεν μπόρεσαν να εκπληρωθούν. Όμως, οι θριαμβευτές του σήμερα δεν έχουν εξασφαλισμένο το μέλλον γιατί μια νέα πνευματικότητα αρχίζει να εκφράζεται σε όλο τον κόσμο: δεν είναι η πνευματικότητα της προκατάληψης, δεν είναι η πνευματικότητα της αδιαλλαξίας, δεν είναι η πνευματικότητα του δόγματος, δεν είναι η πνευματικότητα της θρησκευτικής βίας, δεν είναι η βαριά πνευματικότητα των αρχαίων γραφών, ούτε των φθαρμένων αξιών· είναι η πνευματικότητα που ξύπνησε από το βαθύ της ύπνο για να θρέψει ξανά τα ανθρώπινα όντα στις υψηλότερες προσβλέψεις τους.

Αν σήμερα οφείλουμε να δηλώσουμε την αποτυχία μας, οφείλουμε επίσης να αναγγείλουμε έναν νέο πολιτισμό που γεννιέται, τον πρώτο οικουμενικό πολιτισμό της ανθρώπινης ιστορίας. Και, για το λόγο αυτό, εκείνες οι κρίσεις που λαμβάνουν χώρα σήμερα και θα συνεχίσουν να λαμβάνουν χώρα και στο άμεσο μέλλον θα χρησιμεύσουν, παρά την αντιξοότητά τους, στο να ξεπεραστεί αυτή η τελική φάση της ανθρώπινης προϊστορίας... κι ο καθένας θα ξέρει αν αποφασίσει ή όχι να συνοδεύσει αυτήν την αλλαγή κι ο καθένας θα καταλάβει αν αναζητά ή όχι μια βαθιά ανανέωση στην ίδια του τη ζωή.

Σ' αυτήν την τριακοστή επέτειο που γιορτάζουμε, θέλω να φτάσει ο πιο ζεστός χαιρετισμός στις εκατοντάδες χιλιάδες των φίλων μας ανά τον κόσμο και ταυτόχρονα να χαιρετίσω αδελφικά όλους όσους σήμερα μας συντροφεύουν εδώ.

Ειρήνη, Δύναμη και Χαρά για όλους!